

Ткачук Т.І., кандидат філологічних наук, доцент

ORCID <https://orcid.org/0000-0002-4223-268X>

Вінницький торговельно-економічний інститут
Державного торговельно-економічного університету

МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕРЕКЛАДАЧІВ: ЦИФРОВИЙ АСПЕКТ

Розглянуто особливості формування англомовної компетентності майбутніх перекладачів. Виокремлено основні складові англомовної компетентності перекладачів. Вивчено методи формування англомовної компетентності здобувачів освіти у галузі перекладу з огляду на цифровий аспект. Виділено переваги використання віртуальних комунікативних середовищ для формування англомовної компетентності майбутніх перекладачів. Відзначено важливість самостійної роботи здобувачів освіти у галузі перекладу із використанням цифрових інструментів.

Ключові слова: *англійська мова, англомовна компетентність, цифрові інструменти, перекладач.*

Постановка проблеми. У Загальноєвропейських Рекомендаціях з мовної освіти наголошується, що мова відіграє пріоритетну роль «у формуванні освіченої та творчої особистості, яка вміє використовувати здобуті знання в професійних ситуаціях залучає процеси самопізнання, збуджує самоактуалізацію, спрямовує самореалізацію в річище інтеграції, викликаній новітнім інтелектуально-освітнім і науково-технологічним середовищем» [1, с. 41]. У контексті сучасного світу, що характеризується феноменами глобалізації та зростаючого впливу цифрових технологій, роль мови визначається як ключовий механізм спілкування. Для майбутніх перекладачів володіння англійською мовою на високому рівні набуває особливого значення,

оскільки це відкриває перед ними широкі перспективи у галузі міжнародної комунікації та професійного розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз наукової літератури з методики викладання іноземних мов засвідчує, що англомовна компетентність перекладача – це сукупність знань, вмінь і навичок, які дозволяють йому ефективно виконувати перекладацьку діяльність на англійську мову [2; 3; 4]. Ця компетентність охоплює не лише розуміння та вільне володіння англійською мовою, а й здатність передавати зміст і смисл оригінального тексту з урахуванням культурних та лінгвістичних особливостей як мови походження, так і цільової мови [5].

Мета статті. Метою статті передбачено розкрити методичні особливості формування англомовної компетентності майбутніх перекладачів з огляду цифрового аспекту.

Виклад основного матеріалу. Перекладачі відіграють ключову роль у збереженні культурної спадщини, відтворюючи літературні шедеври, наукові дослідження та інші тексти, що допомагають розуміти й оцінювати культурний контекст інших народів. У світі, де глобалізація стає важливішою, перекладачі допомагають підтримувати зв'язок між різними культурами та сприяють міжнародному спілкуванню й співпраці. Економічний і соціальний розвиток також частково залежить від перекладачів, оскільки вони допомагають компаніям розширювати свої ринки, перекладаючи продукти й послуги на різні мови, що сприяє створенню нових робочих місць і розвитку міжнародної торгівлі. Крім того, правильний переклад є ключем до уникнення непорозумінь та конфліктів, особливо в політичному або дипломатичному контексті. Значення ролі перекладачів також виявляється в захисті прав людини, забезпечуючи доступ до правової інформації для всіх, незалежно від їхньої мови. Отже, належна підготовка майбутніх перекладачів є критично важливою для забезпечення ефективного міжкультурного спілкування та збереження глобальної гармонії й розвитку.

Серед основних складових англомовної компетентності перекладача науковці виокремлюють: високий рівень знань англійської мови (досконале володіння мовними структурами, граматикою, лексикою та фразеологією англійської мови); розуміння мовних особливостей та контексту (особливості мови-джерела та цільової мови, а також врахування контексту); культурна компетентність (розуміння культурних реалій і традицій як мови-джерела, так і мови-цільі, щоб точно відтворити смисл тексту); вміння ефективно комунікувати (високий рівень усного та писемного спілкування, щоб взаємодіяти з клієнтами, авторами текстів та іншими професійними користувачами); вміння використовувати перекладацькі інструменти (навички роботи з різними перекладацькими програмами та інструментами, які допомагають полегшити процес перекладу) [2; 3; 5].

Узагальнюючи, зазначимо, що англомовна компетентність перекладача – це комплексна здатність володіти мовними та професійними навичками, які дозволяють ефективно перекладати тексти з однієї мови на іншу.

Методи формування англомовної компетентності здобувачів освіти у галузі перекладу, з огляду на цифровий аспект, охоплюють розвиток мовних навичок через онлайн-ресурси, практику через віртуальні комунікативні середовища, використання цифрових інструментів для перекладу та прийняття культурного контексту через онлайн-ресурси.

Відкритий доступ до онлайн-ресурсів, таких як відеоуроки, аудіоматеріали, вебінари та мовні додатки, надає можливість майбутнім перекладачам поглибити свої знання англійської мови. Вони можуть вивчати мову в будь-який зручний для себе час та налаштувати освітній процес з урахуванням власних потреб. Розвиток мовних навичок через онлайн-ресурси має великий потенціал для майбутніх перекладачів. Вільний доступ до інтернету відкриває безліч можливостей для покращення англійської мови, основної робочої мови багатьох перекладачів.

Онлайн-курси з англійської мови, доступні на платформах, таких як Coursera або Duolingo, надають студентам можливість вчитися в будь-який

зручний для них час. Мобільні додатки, наприклад, Babbel або Memrise, забезпечують можливість навчання навіть під час переміщень. Вивчення англійської мови за допомогою відео та аудіоматеріалів, які можна знайти на YouTube або TED Talks, дозволяє поглибити розуміння мови та збагатити словниковий запас.

Соціальні мережі також можуть бути корисними для вивчення мови: підписка на англомовні сторінки та спілкування з носіями мови розвиває мовні навички. Участь у мовних групах та форумах, де можна обговорювати та ділитися знаннями, також сприяє розвитку мовних навичок. Загалом, онлайн-ресурси надають багато можливостей для ефективного розвитку англійської мови та підготовки здобувачів освіти у галузі перекладу до їхньої професійної діяльності.

Віртуальні комунікативні середовища стають все більш популярними для майбутніх перекладачів, оскільки вони дозволяють практикувати мовні навички в реальних ситуаціях з носіями мови та іншими студентами. До переваг використання віртуальних комунікативних середовищ для практики мови належать:

1. Обмін думками та досвідом. У віртуальних комунікативних середовищах, таких як форуми або спеціалізовані мовні платформи, майбутні перекладачі можуть обговорювати різноманітні теми з іншими учасниками, що дозволяє розвивати не лише мовні навички, а й аналітичне та критичне мислення.

2. Віртуальні групові заняття. Деякі онлайн-платформи пропонують можливість участі у віртуальних групових заняттях, де студенти можуть спілкуватися з викладачем та один з одним у реальному часі, що дозволяє практикувати мову в аутентичних ситуаціях та отримувати миттєвий фідбек.

3. Онлайн-чати та голосові виклики. Віртуальні чати та можливість проведення голосових викликів дозволяють студентам спілкуватися один з одним або з носіями мови у реальному часі. Це дає можливість покращити навички усного спілкування та розуміння мови.

4. Спільна робота над проєктами. Віртуальні комунікативні середовища можуть бути використані для спільної роботи над мовними проєктами або завданнями. Студенти можуть обмінюватися ідеями, редагувати текст та допомагати один одному розв'язувати проблеми.

5. Знайомство з культурними особливостями. Крім власне мовного аспекту, віртуальні комунікативні середовища дають можливість ознайомитися з культурними особливостями та традиціями інших країн, що є важливим для майбутніх перекладачів, оскільки вони вчаться розуміти контекст та відтінки мовлення, що є ключовими для якісного перекладу.

Віртуальні комунікативні середовища, такі як соціальні мережі, форуми, онлайн-спільноти тощо, створюють унікальну можливість для студентів-перекладачів не лише вдосконалювати свої мовні навички, але й поглиблювати своє розуміння культурних контекстів. Студенти можуть спостерігати за тим, як люди спілкуються, як вони виражають свої думки та почуття, які теми для них важливі, і як вони висловлюють свої погляди. Це допомагає перекладачам не лише правильно передавати зміст тексту, але й зберігати його відтінки та виразність в межах культурного контексту.

Отже, віртуальні комунікативні середовища є ефективним інструментом для практики мовних навичок майбутніх перекладачів, оскільки вони надають можливість спілкуватися в реальному часі з носіями мови та іншими студентами з усього світу, а також розширюють їхнє розуміння культурних особливостей та традицій, що є важливим аспектом успішного перекладу.

Очевидно, що цифрові інструменти для перекладу грають важливу роль у підготовці майбутніх перекладачів. Онлайн-словники, перекладачі та перекладацькі платформи стають незамінними, допомагаючи студентам швидко знаходити еквіваленти та вдосконалювати свої навички. Вони дозволяють майбутнім перекладачам отримувати миттєвий доступ до широкого спектра слів і виразів, а також порівнювати різні варіанти перекладу для забезпечення точності та природності тексту. Варто зазначити, що ці інструменти надають додаткові можливості, такі як автоматичний переклад, перевірка граматики та

стилістичних особливостей, що допомагають майбутнім фахівцям не лише перекладати тексти, а й вдосконалювати їхні загальні мовні навички.

Проте важливо пам'ятати, що цифрові інструменти мають свої обмеження, і вони не завжди здатні передати всі відтінки значень і нюанси мови. Тому важливо розвивати не лише технічні навички використання цих інструментів, але й аналітичне мислення та розуміння мови в контексті.

Варто зазначити, що для успішного перекладу важливо розуміти не лише мовний, а й культурний контекст. Онлайн-ресурси, такі як фільми, музика, література та новини, дозволяють студентам вивчати та розуміти англomовну культуру, а також її особливості.

Слід наголосити на самостійній роботі здобувачів освіти у галузі перекладу за допомогою цифрових інструментів. Цифрові ресурси надають миттєвий доступ до різноманітних інформаційних джерел, таких як словники, перекладачі та навчальні матеріали, що дозволяє їм використовувати час для швидкого знаходження потрібної інформації. Варто звернути увагу і на різноманітність інструментів навчання, які пропонують цифрові ресурси, яка задовольняє різні стилі вивчення та потреби майбутніх перекладачів. Студенти можуть використовувати інтерактивні вправи, відеоуроки, ігри, тестування тощо, що забезпечує цікавість та різноманіття у навчанні.

Самостійна робота дозволяє студентам навчатися власним темпом і контролювати свій прогрес. Вони можуть використовувати цифрові інструменти в будь-який час і в будь-якому місці, що сприяє гнучкості та самодисципліні. Набуття практичних навичок та впевненості у своїх здібностях здійснюється завдяки можливостям практичних завдань, які пропонують цифрові ресурси. Очевидно, що такий підхід допомагає здобувачам освіти у галузі перекладу ефективно вивчати англійську мову та набувати необхідні навички для майбутньої професійної діяльності.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Отже, формування англomовної компетентності майбутніх перекладачів у цифровому аспекті є складним та багатогранним процесом. Використання цифрових технологій та

онлайн-ресурсів дозволяє студентам розвивати мовні навички, практикувати спілкування та вивчати культурний контекст англомовного світу. Такий підхід допомагає підготувати кваліфікованих і компетентних перекладачів, які зможуть успішно працювати в умовах сучасного глобального ринку.

У перспективі наступних розвідок лежатиме вивчення методичних особливостей формування англомовної комунікативної компетентності майбутніх перекладачів.

Список використаних джерел:

1. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання. Київ, 2003. 273 с.
2. Дубасенюк О.А. Упровадження освітніх інновацій в системі вищої освіти. Інновації у вищій освіті: проблеми, досвід, перспективи: монографія. Житомир: ЖДУ імені Івана Франка, 2019. 444 с.
3. Малихін О.В., Ярмольчук Т.М. Фахова підготовка майбутніх фахівців-філологів засобами інформаційного середовища. Суб'єктивація процесу фахової підготовки майбутнього філолога: теоретичні і практичні аспекти: монографія. Частина 1. Київ: НУБіП України, 2017. С. 202-229.
4. Шемуда М.Г. Застосування мультимедійних технологій у навчанні іноземних мов. *Теоретична і дидактична філологія. Сер. Педагогіка*. 2018. Вип. 28. С. 182-192.
5. Ryan P. An Integrative Approach to English Language Teaching. *Issues in Interdisciplinary Studies*. 2015. № 33. P. 181-209.